

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 94

(Prot. Nr. 42, 7§)

2007.gada 25.jūlijā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.1885/06/10/10

Par Konkurences likuma 13.panta 4.punktā

noteikto pārkāpumu va/s „Elektronisko sakaru direkcija” darbībās

Konkurences padome 31.07.2006. saņēma a/s „Telekom Baltija” (turpmāk – Telekom Baltija) 25.07.2006. iesniegumu Nr.2.22-07/045 „Par va/s „Elektronisko sakaru direkcija” dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu” (turpmāk – Iesniegums), kurā Telekom Baltija norāda uz va/s „Elektronisko sakaru direkcija” (turpmāk – ESD) dominējošo stāvokli radiofrekvenču spektra un numerācijas resursu pārvaldes pakalpojumu tirgū un uzskata, ka ESD pārkāpj Konkurences likuma 13.panta noteikumus: atsakās grozīt darījuma noteikumus bez objektīvi attaisnojoša iemesla, uzspiež/piemēro netaisnīgas sniedzamo pakalpojumu pārdošanas cenas, kā arī piemēro pret Telekom Baltija nevienādus noteikumus ekvivalentos darījumos, tādējādi radot konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus.

17.08.2006. Konkurences padomes un Telekom Baltija pārstāvju tikšanās laikā Telekom Baltija precizēja savu Iesniegumu. Telekom Baltija sūdzības būtība ir par to, ka ESD piemēro Telekom Baltija nepamatoti augstas cenas piedāvātā līguma Nr.1218 2.pielikuma 3.1., 3.2. un 3.3.pozīcijās par elektromagnētiskas saderības (turpmāk – EMS) nodrošināšanas pakalpojumu. Telekom Baltija ir elektronisko sakaru komersants, kurš sniedz pakalpojumus, izmantojot CDMA tehnoloģiju. Telekom Baltija pauda viedokli, ka cenām par EMS nodrošināšanas pakalpojumu, kas sniegts Telekom Baltijai, ir jābūt vienādām ar cenām par EMS nodrošināšanas pakalpojumu, kas sniegts komersantiem, kuri izmanto UMTS tehnoloģisko risinājumu savu pakalpojumu sniegšanai. Telekom Baltija uzskata, ka par analogisko iekārtu/sistēmu EMS nodrošināšanu, kuru cenas ir norādītas ESD cenrādī, ESD nosaka Telekom Baltija par iekārtu/sistēmu EMS nodrošināšanu

daudz augstāku cenu (cena uz EMS nodrošināšanu Telekom Baltija izmantotajām CDMA – 450MHz risinājumam nebija uzrādīta ESD cenrādī 2006.gadā).

Izvērtējot tās rīcībā esošo un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome 30.08.2006., pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu, nolēma ierosināt lietu uz Telekom Baltija 25.07.2006. iesnieguma Nr.2.22-07/045 pamata par Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteikto pārkāpumu ESD darbībās.

Konkurences padome 27.02.2007., pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu un 27.panta otro daļu, nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 2007.gada 1.maijam.

26.04.2007. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 2007.gada 27.jūnijam.

27.07.2007. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu un 27.panta otro daļu, pieņēma lēmumu pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 2007.gada 31. jūlijam.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta sestajā daļā noteikto, Konkurences padome pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 16.05.2007. nosūtīja ESD vēstuli Nr.1064 un Telekom Baltija vēstuli Nr.1065, informējot administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildus informāciju.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem tika saņemta papildus informācija un viedoklis no ESD (28.05.2007. vēstule Nr.3-11/1909). Telekom Baltija neizmantoja savas tiesības iepazīties ar lietu, bet ar 14.05.2007. vēstuli Nr.2.21-05/040 iesniedza papildus informāciju un viedokli.

Telekom Baltija – ir akciju sabiedrība, reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003454545, juridiskā adrese: Biķernieku iela 18, Rīga. Telekom Baltija ir elektronisko sakaru komersants, kurš sniedz mobilo un fiksēto telekomunikācijas pakalpojumus (zīmols – TRIATEL), starptautisko sakaru pieejas pakalpojumu, interneta pakalpojumus.

ESD – ir valsts akciju sabiedrība reģistrēta Komercreģistrā ar vienotās reģistrācijas Nr.40003021907, juridiskā adrese: Elizabetes iela 41/43, Rīga. 100% ESD valstij piederošo kapitāla daļu turētājs ir Satiksmes ministrija.

Lietas izpētes gaitā Konkurences padome pieprasīja un saņēma informāciju no Telekom Baltija, ESD, SIA „Radiokoms”.

Izanalizējot lietas materiālus, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences likuma 3.pants nosaka, ka Konkurences likums attiecas uz tirgus dalībniekiem un jebkuru reģistrētu vai neregistrētu tirgus dalībnieku apvienību. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 9.punkta definīciju un atbilstoši Konkurences likuma mērķim un jēgai, par tirgus dalībnieku var uzskatīt jebkuru personu, kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Konkurences likuma normas var attiecināt uz publisko personu tikai tāda gadījumā, ja var pierādīt, ka tā attiecīgajā situācijā ir rīkojusies kā privāto tiesību subjekts, t.i. kā tirgus dalībnieks, un ka tās darbība privāto tiesību jomā ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā.

Lai konstatētu vai ESD darbojas privāto tiesību jomā un vai ESD ir vai nav uzskatāma par tirgus dalībnieku, Konkurences padome ir izvērtējusi normatīvajos aktos noteikto ESD kompetenci (pienākumus un tiesības).

2. ESD darbības tiesiskais pamats un kompetence

ESD tika pārveidota par valsts akciju sabiedrību no bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts elektrosakaru inspekcija” ar Ministru kabineta 01.10.2004. rīkojumu Nr.719. ESD darbību nosaka Elektronisko sakaru likums, tāpat likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” un Komerclikums.

Satiksmes ministrija atbilstoši savai kompetencei nodrošina vispārējo valsts pārvaldi elektronisko sakaru nozarē. ESD, saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 4.panta otro daļu, atbilstoši savai kompetencei un kā Satiksmes ministrijas funkcionālajā un institucionālajā pārraudzībā esošā iestāde, nodrošina radiofrekvenču spektra un numerācijas pārvaldi elektronisko sakaru nozarē. Tādējādi attiecībā uz radiofrekvenču spektra un numerācijas pārvaldi elektronisko sakaru nozarē ESD veic valsts pārvaldes funkcijas.

ESD kompetence noteikta Elektronisko sakaru likuma 6.panta pirmajā daļā. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 6.panta pirmo daļu ESD:

- 1) pārvalda radiofrekvenču spektru un numerāciju, lai nodrošinātu to racionālu un efektīvu izmantošanu;
- 2) sniedz elektromagnētiskās saderības un numerācijas nodrošināšanas pakalpojumus;
- 3) plāno radiofrekvenču spektra tehnisko izmantošanu un nosaka radiofrekvenču piešķirumu radioiekārtas darbībai;
- 4) piešķir radioiekārtai pazīšanas (izsaukuma) signālus;
- 5) Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos un konvencijās noteiktajā kārtībā koordinē un reģistrē radiofrekvenču piešķirumu;
- 6) sadarbojas ar citu valstu sakaru administrācijām un piedalās sakaru nozares starptautisko institūciju un organizāciju darbā, lai veicinātu

radiofrekvenču spektra un numerācijas nodrošināšanas pakalpojumu efektīvu izmantošanu;

- 7) veic radiofrekvenču spektra radiomonitoringu un radioiekārtu parametru mērījumus;
- 8) pārbauda pieteikumus par kaitīgiem radiotraucējumiem radio un televīzijas programmu uztveršanā un radiosakaru darbībā, noskaidro šo traucējumu avotus un pieņem lēmumu par traucējumu novēršanu,

un veic citas funkcijas saistībā ar elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības pārraudzību, kas ESD ir noteiktas saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu (03.05.2007. grozījumi).

ESD ir tiesības (Elektronisko sakaru likuma 7.pants):

- 1) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā pieprasīt un saņemt no elektronisko sakaru komersanta, valsts pārvaldes iestādes vai citām personām, kā arī valsts informācijas sistēmām ESD funkciju izpildei nepieciešamo informāciju;
- 2) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā piekļūt telpām, ēkām un attiecīgajām iekārtām, kuras tiek izmantotas elektronisko sakaru tīklu ierīkošanai un būvniecībai vai elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai, vai jebkurām iekārtām, kuras rada vai var radīt kaitīgus radiotraucējumus, kā arī pieprasīt, lai tiek uzrādītas radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas, atbilstības apliecinājumi vai citi ar elektronisko sakaru izmantošanu saistītie dokumenti;
- 3) lai novērstu kaitīgus radiotraucējumus vai to rašanās iespēju, pārtraukt tādu radioiekārtu vai jebkuru citu iekārtu lietošanu, kuras rada vai var radīt šādus kaitīgus radiotraucējumus.

Minētais norāda, ka ESD ir izveidota un savas funkcijas veic, pamatojoties uz Elektronisko sakaru likumu. Pamatojoties uz šīm Elektronisko sakaru likuma normām, ESD ir noteikta par vienīgo ierobežotā resursa – radiofrekvenču spektra, pārvaldītāju. No augstāk minētā arī ir secināms, ka ESD attiecībā uz radiofrekvenču spektra un numerācijas pārvaldi elektronisko sakaru nozarē, veic valsts pārvaldes funkcijas.

Lai izvērtētu, vai ESD darbība, pildot Elektronisko sakaru likuma minētas funkcijas (sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumus), ir uzskatāma par darbību publisko tiesību jomā vai darbību privāto tiesību jomā, Konkurences padome analizēja ESD sniegtos EMS nodrošināšanas pakalpojumus, to būtību un veidu, kādā tiek nodrošināta pakalpojuma sniegšana (3.1.punkts) un atlīdzības saņemšana (3.2.punkts).

3. ESD sniegtie EMS nodrošināšanas pakalpojumi

Radiofrekvenču spektrs ir ierobežots resurss, kuru izmanto gan militārie radiofrekvenču spektra lietotāji, gan civilie radiofrekvenču lietotāji dažādās

radiofrekvenču joslās atbilstoši Ministru kabineta 19.04.2005. noteikumiem nr.276 „Noteikumi par radiofrekvenču spektra joslu sadalījumu radiosakaru veidiem un iedalījumu radiosakaru sistēmām, kā arī par radiofrekvenču spektra joslu izmantošanas vispārējiem nosacījumiem”. Sakarā ar to, ka izmantojot radioiekārtas dažādiem mērķiem, tās, atkarībā no izmantošanas vietas un konkrētās radiofrekvences izmantošanas parametriem, var radīt savstarpējus traucējumus, radiofrekvenču spektrs jāapsaimnieko viss kopā, ņemot vērā radioiekārtu darbības savstarpējo mijiedarbību. Lai nodrošinātu radioiekārtu darbību bez savstarpējiem kaitīgiem traucējumiem, ESD veic EMS nodrošināšanu. EMS tiek nodrošināta tām radioiekārtām, kurām ESD saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 50.pantu, Ministru kabineta 19.04.2005. noteikumiem nr.276 „Noteikumi par radiofrekvenču spektra joslu sadalījumu radiosakaru veidiem un iedalījumu radiosakaru sistēmām, kā arī par radiofrekvenču spektra joslu izmantošanas vispārējiem nosacījumiem” un Ministru kabineta 06.06.2006. noteikumiem nr.453 „Noteikumi par radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujām” ir pēc pieprasījuma izskatīšanas izsniegusi radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju.

ESD pakalpojumu saņēmēji ir gan civilie, gan militārie radiofrekvenču lietotāji. Civilie radiofrekvenču lietotāji pārstāv visdažādākās tautsaimniecības nozares, nodrošinot radiosakarus balsu un datu pārraides vajadzībām, radio un televīzijas apraidi, kā arī elektronisko sakaru komersantus, kuru mērķis ir sniegt elektronisko sakaru pakalpojumus gala lietotājiem. Radiofrekvenču joslas, kuras nodotas militārajiem lietotājiem, un kuras tiek izmantotas valsts aizsardzības vajadzībām, apsaimnieko Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija.

3.1. ESD norāda sekojošos EMS nodrošināšanas pakalpojumus (06.10.2006. Nr.6-/3248):

- Radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju pieprasījumu izskatīšana
- Elektromagnētiskās saderības nodrošināšana (*piezīme*: Telekom Baltija savā Iesniegumā izteica sūdzību par EMS nodrošināšanas pakalpojuma nosacījumiem)
- EMS saderības pārbaudes un mērījumi
- Radioamatieru sakari.

1) Sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumu, ESD (06.10.2006. Nr.6-/3248) izskata radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju pieprasījumus. Izskatot radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas pieprasījumu, ESD:

- analizē atļaujas pieprasījumā minētās radioiekārtas elektromagnētisko saderību ar esošajām un plānotajām radiosakaru sistēmām. Analizējot EMS saderību, ESD pārbauda iesniegtos dokumentus un norādītos tehniskos datus, izpilda aprēķinus un mērījumus. EMS situācijas novērtējums un mērījumi (ekspertīze) radioiekārtas uzstādīšanas vietā tiek veikti gadījumā, ja radiofrekvences piešķiruma noteikšanai nepieciešams precizēt EMS analīzes rezultātus vai izejas datus;

- izvērtējot Latvijai saistošajā Starptautiskās telekomunikāciju savienības konstitūcijā un radionoteikumos minētos nosacījumus, nosaka radiofrekvences piešķirumu, darbības nosacījumus un to, vai ir nepieciešama radiofrekvences piešķiruma starptautiskā koordinācija;
- nepieciešamības gadījumā starptautiskā radiofrekvences piešķiruma koordinācija tiek uzsākta un veikta starptautiskajos noteikumos un starpvalstu līgumos par koordināciju noteiktajā kārtībā;
- izsniegtajai atļaujai atbilstošais radiofrekvences piešķirums un darbības nosacījumi tiek reģistrēti radiofrekvenču spektra datu bāzē.

Radiofrekvences piešķiruma atļaujas tiek izsniegtas visu radiosakaru veidu (sauszemes mobilie, fiksētie, skaņas un televīzijas apraide, jūras mobilie, gaisa mobilie, satelītu un citu) radioiekārtām. ESD var arī atteikties atļaujas izsniegšanu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem nr.453 „Noteikumi par radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujam”. Līdz ar atļaujas izsniegšanu, attiecīgais radiofrekvences piešķirums no EMS viedokļa ir sagatavots izmantošanai un tiek uzsākta EMS nodrošināšanas pakalpojuma sniegšana attiecīgās reģistrētās radioiekārtas darbībai.

Konkurences padome secina, ka izskatot radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas pieprasījumu un izsniedzot šīs atļaujas, ESD darbojas kā publisko tiesību subjekts. Izpildot šo Elektronisko sakaru likumā noteikto funkciju, saskaņā ar minētā likuma 6. panta otro daļu, ESD ir tiesīga patstāvīgi pieņemt lēmumu un izdot administratīvos aktus. Pamatojoties uz Elektronisko sakaru likuma 6. panta trešo daļu, atļaujas izsniegšanu vai atteikumu izsniegt atļauju var apstrīdēt Satiksmes ministrijā.

2) EMS nodrošināšana ir administratīvo un tehnisko pasākumu komplekss, lai nodrošinātu radioiekārtu darbību bez savstarpējiem kaitīgiem traucējumiem (06.10.2006. Nr.6-/3248). Lai nodrošinātu EMS saderību, ESD:

- plāno radiofrekvenču spektra tehnisko izmantošanu un nosaka radiofrekvenču piešķirumu radioiekārtas darbībai;
- Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos un konvencijās noteiktajā kārtībā koordinē un reģistrē radiofrekvenču piešķirumu;
- sadarbojas ar citu valstu sakaru administrācijām un piedalās nozares starptautisko institūciju un organizāciju darbā, lai veicinātu radiofrekvenču spektra efektīvu izmantošanu;
- veic regulāru radiofrekvenču spektra radiomonitoringu un radioiekārtu parametru mērījumus to ekspluatācijas vietās;
- pārbauda pieteikumus par kaitīgiem traucējumiem radio un televīzijas programmu uztveršanā un radiosakaru darbībā, noskaidro šo traucējumu avotus un pieņem lēmumus par traucējumu novēršanu.

EMS tiek nodrošināta visu veidu radiosakaru radioiekārtām, kurām izsniegtas radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas ar aizsargātiem izmantošanas nosacījumiem (piešķirumiem tiek nodrošināta aizsardzība pret citu piešķirumu radītiem kaitīgiem radiotraucējumiem).

ESD slēdz līgumus ar elektronisko sakaru komersantiem (Konkurences padomes rīcībā ir līguma Nr.1218 ar Telekom Baltija projekts; 25.07.2006. Nr.2.22-07/045), kuru priekšmets ir radiofrekvenču piešķiruma lietošanas atļaujas pieprasījumu izskatīšana un atļauju izsniegšana, EMS nodrošināšana ESD reģistrētajām pasūtītāja radioiekārtām, radiotraucējumu pieteikumu izskatīšana un kaitīgo radiotraucējumu novēršana ESD kompetences ietvaros, radiofrekvenču starptautiskās koordinācijas un elektromagnētiskās saderības ekspertīžu veikšana. Līguma nosacījumi paredz to, ka ESD pakalpojumu neapmaksāšanas gadījumā, ja pasūtītājs turpina to darīt pēc brīdinājuma saņemšanas, ESD ir tiesīga paziņot par līguma laušanu, un, viena mēneša laikā no tā brīža, ESD ir tiesīga anulēt izsniegtās atļaujas un pasūtītājs izslēdz radioiekārtas. Līdzīga ir arī EMS nodrošināšanas pakalpojuma būtība, - tā nepieciešamība izriet no radiofrekvences piešķiruma atļaujas būtības. No Ministru kabineta 06.07.2006. noteikumu nr.453 „Noteikumi par radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujām” 35.4. un 36.5. punkta izriet, ka atļaujas spēkā esamība vai anulēšana ir atkarīga no samaksas veikšanas par EMS nodrošināšanas pakalpojumu. Tādējādi atļaujas spēkā esamība ir atkarīga no līguma noslēgšanas ar ESD par tajā skaitā EMS nodrošināšanas pakalpojuma sniegšanu un attiecīgi samaksas veikšanas.

Konkurences padome secina, ka ESD, sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei darbojas kā publisko tiesību subjekts. Lai gan par EMS nodrošināšanas pakalpojumiem tiek slēgts civiltiesisks līgums, EMS nodrošināšanas pakalpojumi ir publiskie maksas pakalpojumi, kas tiek sniegti valsts pārvaldes funkcijas ietvaros.

Konkurences padome secina, ka ESD, sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei, darbojas kā publisko tiesību subjekts. EMS nodrošināšanas pakalpojuma līgums nav slēdzams atbilstoši privāttiesību principiem.

3) EMS saderības pārbaudes un mērījumu pakalpojums iekļauj sevī EMS ekspertīzi, ko veic konkrētā vietā pēc klienta pieprasījuma, un kaitīgā radiotraucējuma pieteikuma izskatīšanu un traucējuma avota darbības pārtraukšanu.

4) ESD sniedz arī pakalpojumus radioamatieriem, kas ietver radiostacijas uzstādīšanas atļauju izsniegšanu, izsaukuma signālu piešķiršanu un eksāmenu pieņemšanu.

Jāmin arī fakts, ka sniedzot augstāk minētos pakalpojumus, ESD tajā skaitā atklāj nelegālos raidītājus, nodrošina drošības dienestu radioiekārtas ar radiofrekvencēm ārvalstu viesu vizīšu laikā.

3.2. Atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 6.panta ceturtajai daļai, ESD par sniegtajiem publiskajiem maksas pakalpojumiem iekasē maksu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Ministru kabineta 19.12.2006. noteikumi nr.1041 „Noteikumi par valsts akciju sabiedrības „Elektronisko sakaru direkcija” sniegto publisko

maksas pakalpojumu cenrādi un samaksas kārtību” stājās spēkā tikai ar 2007.gada 1.janvāri. Minētie noteikumi nosaka arī maksu EMS nodrošināšanas pakalpojumiem.

Laikā līdz 2007.gada 1.janvārim, kurā arī tika piemērota Iesniegumā minētā ESD maksa par EMS nodrošināšanas pakalpojumu Telekom Baltija, maksājumi ESD tika veikti saskaņā ar Satiksmes ministrijas 23.04.2004. rīkojumu Nr.90 „Par BO VAS „Latvijas valsts elektrosakaru inspekcija” maksas pakalpojumu pagaidu cenrādi” apstiprināto cenrādi „BO VAS „Latvijas valsts elektrosakaru inspekcija” maksas pakalpojumi”. ESD savā 24.08.2006. vēstulē Nr.3-11/2687 norāda, ka ievērojot Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma 17.panta otro daļu, ESD ir iesniegusi Satiksmes ministrijai 30.01.2006., 02.06.2006., 07.06.2006., 15.06.2007., 19.07.2006. vēstules par priekšlikumiem Ministru kabineta noteikumu projektam „Par VAS „Elektronisko sakaru direkcija” sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi”. Līdz ar to ir secināms, ka ESD sākot no 2006.gada sākuma ir mēģinājusi novērst nepilnības likumdošanā, iniciējot Ministru kabineta noteikumu „Par VAS „Elektronisko sakaru direkcija” sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi” pieņemšanu. Papildus, Ministru kabineta 19.12.2006. noteikumu nr.1041 „Noteikumi par valsts akciju sabiedrības „Elektronisko sakaru direkcija” sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi un samaksas kārtību” ietvertu pakalpojumu maksai tiek piemērotas likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” 2. panta divdesmit otrās daļas norma, kas nosaka, ka „valsts pārvaldes (izpildvaras) funkcijām (arī nodokļu, nodevu un naudas sodu iekasēšanai) šā likuma normas netiek piemērotas”¹.

Ņemot vērā augstāk minēto, Konkurences padome secina, ka, sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumus, ESD darbojas kā publisko tiesību subjekts. Tādējādi, neskatoties uz ESD juridiskās personas formu – valsts akciju sabiedrība, Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē ESD nav uzskatāms par tirgus dalībnieku.

4. Ievērojot to, ka Konkurences likuma normas ir saskaņotas ar Eiropas Savienības regulējušiem aktiem, Konkurences padome uzskata par pamatotu atsaukties uz Eiropas Kopienų Tiesas praksē pausto viedokli. Arī šajā lietā Konkurences padome atsauca uz Eiropas Kopienų Tiesas spriedumu lietā *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*². Eiropas Kopienų Tiesa, piemērojot Eiropas Kopienų dibināšanas līguma 81., 82.pantu (agrāk 85., 86.panti), ir atzinusi, ka saistībā ar konkurences tiesībām, jēdzienam *uzņēmums* ir jāietver visi subjekti, kas veic ekonomiska rakstura darbu, neskatoties uz subjekta juridisko statusu un veidu, kā tā darbība tiek finansēta. Eiropas Kopienų Tiesas spriedumā lietā *SAT Fluggesellschaft mbH v Eurocontrol*³ Eurocontrol netika atzīts par *uzņēmumu* Eiropas Kopienų dibināšanas līguma 81., 82.pantu izpratnē.

¹ http://www.esd.lv/html/gp2006_Lursoft.pdf

² EKT lieta C-41/90 [1991] ECR I-01979

³ EKT lieta C-364/92 [1994] ECR I-00043

Eurocontrol aktivitātes pēc savas būtības, mērķa un noteikumiem, saskaņā ar kuriem šīs aktivitātes notiek, ir saistītas ar gaisa telpas kontroles un uzraudzības funkciju veikšanu, kuras ir tipiskas publiskas iestādes funkcijas un nav ekonomiskas dabas funkcijas.

5. Konkurences padome secina, ka ESD, pārvaldot atbilstoši savai kompetencei radiofrekvenču spektru un numerāciju (sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumus), nedarbojas atbilstoši saimnieciskās darbības principiem, kas noteikti komersantiem, kuri darbojas privāto tiesību jomā. Tādējādi Konkurences likuma izpratnē ESD neveic saimniecisko darbību un nav uzskatāms par tirgus dalībnieku. Ņemot vērā iepriekš izvērtētos tiesiskos un faktiskos apstākļus, darbības, ko ESD veic, sniedzot EMS nodrošināšanas pakalpojumu, ir publiska subjekta funkcijas. Tādējādi, ESD, pildot Elektronisko sakaru likumā noteikto kompetenci, nav uzskatāma par tirgus dalībnieku Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

6. Procesa dalībnieku viedokļi

1) Telekom Baltija Iesnieguma 2. un 3.punktā norāda, ka ESD ir publiska persona, kas veic darbības privāto tiesību jomā saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.pantu. Tāpat Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā ir noteikts, kādos gadījumos publiska persona var veikt komercdarbību. Telekom Baltija norāda, ka ESD ir izveidota kā valsts kapitālsabiedrība un tādējādi darbojas saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” noteikumiem. Saskaņā ar Komerclikuma 1.panta 1.daļu kapitālsabiedrība ir komercsabiedrība jeb komersants. Tādējādi ESD ir ne tikai publiskā persona, kas veic darbības privāto tiesību jomā, bet arī komersants, kas veic komercdarbību.

2) ESD savā 24.08.2006. vēstulē Nr. 3-11/2687 norāda, ka ESD nav elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs – tirgus dalībnieks Konkurences likuma izpratnē, bet gan atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 4.panta otrās daļas un 6.panta pirmās daļas 1.,2.punktam, deleģēto valsts pārvaldes funkciju izpildes ietvaros, sniedz EMS nodrošināšanas pakalpojumus, nodrošinot šo pakalpojumu visiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem.

Pēc iepazīšanās ar lietu, ESD izteica savu viedokli (28.05.2007. Nr.3-11/1909), norādot, ka no 2007.gada 1.janvāra ESD izsniedz rēķinus par Telekom Baltija sniegtajiem pakalpojumiem pēc faktiskās situācijas un atbilstoši 2006.gada 19.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.1041 „Par valsts akciju sabiedrības „Elektronisko sakaru direkcija” sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi un samaksas kārtību” noteiktajiem pakalpojumu izcenojumiem par radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas pieprasījuma izskatīšanu (vienreizējs maksājums pakalpojuma pieprasīšanas brīdī) un par EMS nodrošināšanu (regulārais maksājums radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas darbības laikā).

Attiecībā uz procesa dalībnieku izteiktajiem viedokļiem, Konkurences padome norāda, ka ESD ir Satiksmes ministrijas izveidota juridiska persona, kas darbojas pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un

kapitālsabiedrībām”, kā arī Komerclikumu. Kaut arī ESD izvēlētā darbības juridiskā forma ir valsts kapitālsabiedrība, tomēr, vērtējot ESD darbību pēc būtības, nevis pēc formas, Konkurences padome konstatēja, ka ESD sniegtie pakalpojumi, tajā skaitā EMS nodrošināšanas pakalpojums, ir vērtējami kā normatīvajos aktos noteiktas publiskas funkcijas. Līdz ar to, ESD, pildot Elektronisko sakaru likumā noteikto kompetenci, nedarbojas privāttiesību jomā, un Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē nav uzskatama par tirgus dalībnieku.

Konkurences padome konstatē, ka, neskatoties uz juridiskās personas formu, ESD darbība ir vērtējama kā publisko tiesību subjekta rīcība, pildot publiskās funkcijas. Līdz ar to, Konkurences padome norāda, ka ESD rīcībai jābūt atbilstošai. Tas ir attiecināms uz maksas noteikšanu ESD sniegtajiem pakalpojumiem (maksai jābūt noteiktai pēc tiem pašiem principiem, pēc kuriem nosaka maksu, piemēram, Valsts aģentūru publiskiem pakalpojumiem⁴, maksai jābūt objektīvi pamatotai, uz izmaksām balstītai, caurskatāmai, nediskriminējošai, proporcionālai, noteiktai izmantojot vienotu un skaidri saprotamu maksas aprēķina kārtību).

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 3.pantu, 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 1.panta 9.punktu, Konkurences padome

n o l ē m a:

izbeigt lietas Nr.1885/06/10/10 „Par Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteikto pārkāpumu va/s „Elektronisko sakaru direkcija” darbībās” izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme

⁴ Ministru kabineta 23.08.2005. noteikumi nr.615 „Valsts aģentūru publisko pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība”